Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (όγδοο πενταμελές τμήμα)

της 13ης Νοεμβρίου 2024*

«Προσφυγή κατά παραλείψεως – Κρατικές ενισχύσεις – Κοινή αλιευτική πολιτική – Χρηματοδοτήσεις υπέρ των πλοιοκτητών που αλιεύουν με δοκότρατες και με τη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος – Καταγγελία – Παραδεκτό – Θέση που λαμβάνει η Επιτροπή – Σαφής και οριστικός χαρακτήρας της ληφθείσας θέσης – Αρμοδιότητα της Επιτροπής – Υποχρέωση ενέργειας»

Στην υπόθεση T-141/23,

Laurent Merlin, κάτοικος Équihen-Plage (Γαλλία) και οι λοιποί προσφεύγοντες των οποίων τα ονόματα παρατίθενται στο παράρτημα[1], εκπροσωπούμενοι από τους F.-C. Laprévote, F. de Bure και T. Otmani, δικηγόρους,

προσφεύγοντες,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους B. Stromsky, M. Abenhaïm και C. Perrin,

καθής,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους Σ. Παπασάββα, πρόεδρο, A. Kornezov (εισηγητή), G. De Baere, D. Petrlík και S. Kingston, δικαστές,

γραμματέας: L. Ramette, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Μαΐου 2024,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

[1] Ο κατάλογος των λοιπών προσφευγόντων παρατίθεται ως παράρτημα μόνο στο κείμενο που κοινοποιείται στους διαδίκους.

Απόφαση

1 Με την προσφυγή που άσκησαν δυνάμει του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, οι προσφεύγοντες, Laurent Merlin και τα λοιπά φυσικά και νομικά πρόσωπα των οποίων τα ονόματα και οι επωνυμίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα, ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέλειψε παρανόμως να εκδώσει, κατά το πέρας της εξέτασης των καταγγελιών τους σχετικά με εικαζόμενες παράνομες κρατικές ενισχύσεις χορηγηθείσες από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών στους πλοιοκτήτες που αλιεύουν με δοκότρατες και με τη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος (στο εξής: ηλεκτρική αλιεία), απόφαση δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 ΣΛΕΕ (ΕΕ 2015, L 248, σ. 9).

Το ιστορικό της διαφοράς

2 Οι προσφεύγοντες είναι 36 αλιείς από τη Γαλλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και η ένωση μικρών ευρωπαίων αλιέων Low Impact Fishers of Europe (LIFE) που ασκούν τις αλιευτικές τους δραστηριότητες στα ύδατα της Μάγχης και της Βόρειας Θάλασσας.

3 Τον Μάρτιο του 2021 οι προσφεύγοντες, χρησιμοποιώντας το έντυπο του παραρτήματος IV του κανονισμού (ΕΚ) 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού 2015/1589 (ΕΕ 2004, L 140, σ. 1), υπέβαλαν καταγγελίες στην Επιτροπή (στο εξής: καταγγελίες).

4 Με τις καταγγελίες τους, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν, καταρχάς, ότι οι ολλανδικές αρχές είχαν χορηγήσει άδειες αλιείας κατά παράβαση του κανόνα ότι η ηλεκτρική αλιεία επιτρέπεται μόνο μέχρι ποσοστού 5 % κατ' ανώτατο όριο του στόλου των δοκοτρατών κάθε κράτους μέλους, κανόνας ο οποίος προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΚ) 850/98 του Συμβουλίου, της 30ής Μαρτίου 1998, για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων μέσω τεχνικών μέτρων προστασίας των νεαρών θαλάσσιων οργανισμών (ΕΕ 1998, L 125, σ. 1), ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με τη διατήρηση αλιευτικών πόρων και την προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω τεχνικών μέτρων, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, (ΕΕ) 2016/1139, (ΕΕ) 2018/973, (ΕΕ) 2019/472 και (ΕΕ) 2019/1022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 894/97, (ΕΚ) αριθ. 850/98, (ΕΚ) αριθ. 2549/2000, (ΕΚ) αριθ. 254/2002, (ΕΚ) αριθ. 812/2004 και (ΕΚ) αριθ. 2187/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ 2019, L 198, σ. 105) (στο εξής: κανόνας του 5 %).

5 Στη συνέχεια, στο σκέλος των καταγγελιών που έφερε τον τίτλο «Παράνομες ευρωπαϊκές επιδοτήσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά», οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν το γεγονός ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών χορηγούσε, από το 2007, χρηματοδοτήσεις σε ολλανδικές δοκότρατες που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία παραβιάζοντας, μεταξύ άλλων, τον κανόνα του 5 % και τους κανόνες που διέπουν το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας (ΕΤΑ) και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ). Επομένως, κατά την άποψη των προσφευγόντων, οι εν λόγω δοκότρατες δεν επιτρεπόταν να τύχουν των χρηματοδοτήσεων αυτών στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και, κατά συνέπεια, οι εν λόγω χρηματοδοτήσεις έπρεπε να χαρακτηριστούν ως παράνομες κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά.

6 Τέλος, στο σκέλος των καταγγελιών που έφερε τον τίτλο «Κρατικές ενισχύσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά», οι προσφεύγοντες κατήγγειλαν την ύπαρξη διαφόρων μέτρων ενίσχυσης χορηγηθέντων από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών σε ολλανδικές δοκότρατες που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία, τα οποία υπερέβαιναν κατά πολύ τα ισχύοντα όρια των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας και τα οποία, ως εκ τούτου, έπρεπε να χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις.

7 Με έγγραφο της 16ης Απριλίου 2021, η Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) Ανταγωνισμού της Επιτροπής απάντησε στους προσφεύγοντες, διευκρινίζοντας ότι από τις καταγγελίες προέκυπτε ότι οι καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις ενέπιπταν στο πλαίσιο είτε του ΕΤΑ είτε του ΕΤΘΑ και ότι, εάν ένα μέτρο χρηματοδοτούνταν από το ΕΤΑ ή το ΕΤΘΑ, οι κανόνες που διέπουν τα ταμεία αυτά υπερισχύουν των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Κατά την εν λόγω Γενική Διεύθυνση, δεδομένου ότι οι καταγγελίες αυτές ήγειραν ζητήματα σχετικά με τους κανόνες που διέπουν την κοινή αλιευτική πολιτική (ΚΑΠ), η εξέτασή τους έπρεπε να συνεχιστεί στο πλαίσιο των ειδικών διαδικασιών της ΚΑΠ και όχι βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Προς τούτο, η ΓΔ Ανταγωνισμού πρότεινε στους προσφεύγοντες να αποστείλουν τις καταγγελίες τους στην αρμόδια υπηρεσία της Επιτροπής, ήτοι στη ΓΔ Θαλάσσιας Πολιτικής και Αλιείας.

8 Με έγγραφο της 4ης Αυγούστου 2021, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν, κατ’ ουσίαν, ότι οι ειδικοί μηχανισμοί που αφορούν το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ δεν αποκλείουν ούτε τη δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις ούτε τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας βάσει του κανονισμού 2015/1589. Συναφώς, παρέπεμψαν στο άρθρο 7, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1198/2006 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 2006, για το [ΕΤΑ] (ΕΕ 2006, L 223, σ. 1, στο εξής: κανονισμός ΕΤΑ), που έχει εφαρμογή για την περίοδο προγραμματισμού 2007 έως 2013, και στο άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 508/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για το [ΕΤΘΑ] και για την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2328/2003, (ΕΚ) αριθ. 861/2006, [ΕΤΑ] και (ΕΚ) αριθ. 791/2007 και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1255/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ 2014, L 149, σ. 1, στο εξής: κανονισμός ΕΤΘΑ), που έχει εφαρμογή για την περίοδο προγραμματισμού 2014 έως 2020, βάσει των οποίων, κατά την άποψή τους, οι χρηματοδοτήσεις που χορηγούνται κατά παράβαση του κανονισμού ΕΤΑ ή του κανονισμού ΕΤΘΑ πρέπει να εξετάζονται υπό το πρίσμα των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Ως εκ τούτου, εναπέκειτο στην Επιτροπή να προσδιορίσει τα μέσα με τα οποία χορηγήθηκαν οι χρηματοδοτήσεις, είτε πρόκειται για το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ είτε για άλλα μέσα, και να καθορίσει, επί της βάσεως αυτής, ποιες εξ αυτών έπρεπε να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις, για τον λόγο ότι δεν ενέπιπταν στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή του ΕΤΘΑ.

9 Με έγγραφο της 22ας Νοεμβρίου 2021, η ΓΔ Ανταγωνισμός αναγνώρισε μεν ότι το Βασίλειο των Κάτω Χωρών είχε επιτρέψει την άσκηση ηλεκτρικής αλιείας κατά παράβαση των προϋποθέσεων του κανονισμού 850/98, πλην όμως διευκρίνισε ότι δεν μπορούσε να αποδειχθεί καμία σύνδεση μεταξύ των χρηματοδοτήσεων που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και της άσκησης ηλεκτρικής αλιείας. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν διέκρινε κανένα στοιχείο δυνητικά παράνομης κρατικής ενίσχυσης που θα απαιτούσε πιο εμπεριστατωμένη εξέταση.

10 Με έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν, με επτά συνημμένα παραρτήματα, συμπληρωματικές πληροφορίες που περιείχαν, μεταξύ άλλων, καταλόγους ολλανδικών δοκοτρατών που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία και είχαν λάβει χρηματοδότηση από το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ, σύμφωνα με διάφορα έγγραφα και αποσπάσματα φακέλων σχετικά με τις χρηματοδοτήσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο των εν λόγω Ταμείων. Κατήγγειλαν επίσης

την ύπαρξη προγράμματος επενδυτικών ενισχύσεων, χρηματοδοτούμενου εξ ολοκλήρου από το Ολλανδικό Δημόσιο, με σκοπό τον εξοπλισμό πέντε δοκοτρατών επιδιδόμενων στην ηλεκτρική αλιεία.

11 Με έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 2022, η ΓΔ Ανταγωνισμού διευκρίνισε ότι εξέτασε εκ νέου διεξοδικώς τη χρηματοδότηση των ολλανδικών δοκοτρατών που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία, βάσει των συμπληρωματικών πληροφοριών που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 4 Απριλίου 2022, ότι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παραβίαση των κανόνων του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και ότι, επί της βάσεως αυτής, δεν διέκρινε κανένα στοιχείο που να συνιστά δυνητικά παράνομη κρατική ενίσχυση η οποία να χρήζει πιο εμπεριστατωμένης εξέτασης.

12 Με έγγραφο της 8ης Νοεμβρίου 2022, οι προσφεύγοντες κάλεσαν την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, καθώς και με τον κανονισμό 2015/1589, και ιδίως τα άρθρα 4, 12 και 15, να εκδώσει, σε απάντηση των καταγγελιών, απόφαση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού αυτού (στο εξής: πρόσκληση προς ενέργεια).

13 Με έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, με τίτλο «Έγγραφα πριν από την περάτωση της διαδικασίας, με τα οποία γνωστοποιείται στους καταγγέλλοντες ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν την πρόθεση να θέσουν την υπόθεση στο αρχείο», η Επιτροπή ενημέρωσε τους προσφεύγοντες ότι είχε ολοκληρώσει την εξέταση των καταγγελιών.

14 Συναφώς, πρώτον, η Επιτροπή ανέφερε ότι δεν σκόπευε να προτείνει την κίνηση «διαδικασίας λόγω παραβάσεως για μη τήρηση του δικαίου της Ένωσης από [το Βασίλειο των Κάτω Χωρών]». Δεύτερον, επισήμανε ότι είχε εξετάσει εκ νέου διεξοδικώς τη χρηματοδότηση των ολλανδικών δοκοτρατών που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία, υπό το πρίσμα των συμπληρωματικών πληροφοριών που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 4 Απριλίου 2022, και ότι κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υπήρξε παράβαση των κανόνων που ισχύουν για το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ. Επί της βάσεως αυτής, ενημέρωσε τους προσφεύγοντες για την πρόθεσή της να θέσει την υπόθεση στο αρχείο, καλώντας τους, αν διέθεταν νέα στοιχεία που θα μπορούσαν να είναι κρίσιμα για την επανεξέταση της υπόθεσης, να επικοινωνήσουν μαζί της εντός τεσσάρων εβδομάδων, προθεσμία μετά το πέρας της οποίας η υπόθεση θα μπορούσε να τεθεί στο αρχείο.

Αιτήματα των διαδίκων

15 Οι προσφεύγοντες ζητούν, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο:

– να διαπιστώσει ότι η Επιτροπή παρέλειψε παρανόμως να εκδώσει απόφαση δυνάμει του κανονισμού 2015/1589·

– να υποχρεώσει την Επιτροπή να εκδώσει, εντός δύο μηνών, απόφαση βάσει του εν λόγω κανονισμού·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

16 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή ως απαράδεκτη·

– επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

– να καταδικάσει τους προσφεύγοντες στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

17 Προς στήριξη της προσφυγής τους, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 2015/1589, η Επιτροπή όφειλε, αφενός, να εξετάσει, εντός εύλογης προθεσμίας και με πληρότητα και επιμέλεια, τις πληροφορίες που της είχαν παράσχει με τις καταγγελίες και με τα έγγραφα που ανταλλάχθηκαν στη συνέχεια, με τα οποία αυτοί κατήγγειλαν την ύπαρξη διαφόρων μέτρων ενίσχυσης και, αφετέρου, να εκδώσει οριστική απόφαση βάσει του άρθρου 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του εν λόγω κανονισμού, εκφράζοντας σαφώς τη θέση της συναφώς.

18 Ειδικότερα, κατά τους προσφεύγοντες, η Επιτροπή έκρινε εσφαλμένως ότι η χρηματοδότηση που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ στις ολλανδικές δοκότρατες που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία απαλλασσόταν, βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού ΕΤΑ και του άρθρου 8 του κανονισμού ΕΤΘΑ, από την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων. Υποστηρίζουν ότι, σε περίπτωση αμφιβολίας ως προς το αν η χρηματοδότηση αυτή πραγματοποιήθηκε εκτός ή κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν τα ταμεία αυτά, θα έπρεπε να χαρακτηριστεί ως κρατική ενίσχυση, οπότε η Επιτροπή θα ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε εξέτασή της βάσει του κανονισμού 2015/1589.

19 Η Επιτροπή προβάλλει ένσταση απαραδέκτου της προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, για τον λόγο ότι, μεταξύ άλλων, έλαβε θέση σχετικά με τις καταγγελίες πριν από την άσκηση της υπό κρίση προσφυγής. Επικουρικώς, αμφισβητεί το βάσιμο της εν λόγω προσφυγής.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

20 Η Επιτροπή θεωρεί ότι έχει λάβει σαφή και οριστική θέση, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, επί της πρόσκλησης προς ενέργεια, με αποτέλεσμα η υπό κρίση προσφυγή να είναι απαράδεκτη. Κατά την Επιτροπή, από την ερμηνεία του συνόλου της αλληλογραφίας της με τους προσφεύγοντες προκύπτει ότι, κατ' ουσίαν, θεώρησε εαυτήν αναρμόδια να εκδώσει απόφαση βάσει του κανονισμού 2015/1589, δεδομένου ότι σύμφωνα με το άρθρο 42 ΣΛΕΕ, το άρθρο 7 του κανονισμού ΕΤΑ και το άρθρο 8 του κανονισμού ΕΤΘΑ, τα άρθρα 107 έως 109 ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζονταν σε πληρωμές που πραγματοποιούνταν από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή του ΕΤΘΑ.

21 Οι προσφεύγοντες αντιτείνουν, πρώτον, ότι, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή δεν έλαβε θέση σχετικά με την πρόσκληση προς ενέργεια. Κατά τους προσφεύγοντες, με το έγγραφο αυτό, η Επιτροπή δεν αναφέρθηκε καν στο αίτημά τους για έκδοση απόφασης δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού 2015/1589, ούτε επικαλέστηκε την αναρμοδιότητά της να εκδώσει τέτοια απόφαση. Δεύτερον, υποστηρίζουν ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι το έγγραφο αυτό πρέπει να θεωρηθεί ότι περιέχει τη θέση της Επιτροπής σχετικά με την εν λόγω πρόσκληση, η θέση αυτή δεν είχε καθοριστεί με τρόπο σαφή και οριστικό. Θεωρούν, αφενός, ότι, αναφέροντας, στην εν λόγω επιστολή, ότι η Επιτροπή δεν σκόπευε να κινήσει «διαδικασία λόγω παραβάσεως για μη τήρηση του δικαίου της Ένωσης από [το Βασίλειο των Κάτω Χωρών]», η Επιτροπή δεν έλαβε θέση επί του αιτήματος που διατυπώθηκε στην εν λόγω πρόσκληση, σκοπός του οποίου δεν ήταν να την καλέσει να κινήσει μια τέτοια διαδικασία. Υποστηρίζουν, αφετέρου, ότι η Επιτροπή συνέταξε το επίμαχο έγγραφο χρησιμοποιώντας αόριστες και μελλοντικές εκφράσεις,

περιοριζόμενη απλώς να δηλώσει ότι δεν «σκόπευε» να δώσει συνέχεια στις καταγγελίες, ότι είχε την «πρόθεση» να θέσει την υπόθεση στο αρχείο και ότι τους καλούσε «να επικοινωνήσουν» μαζί της εάν διέθεταν «νέα στοιχεία που θα μπορούσαν να είναι κρίσιμα για την επανεξέταση της υπόθεσης» και ότι, ελλείψει αυτών των στοιχείων, η υπόθεση «θα μπορούσε» να τεθεί στο αρχείο.

22 Κατά τη νομολογία, το άρθρο 265 ΣΛΕΕ αφορά την παράλειψη που συνίσταται στη μη λήψη απόφασης ή θέσης και όχι στην έκδοση πράξης διαφορετικής από εκείνη που επιθυμούν ή κρίνουν αναγκαία οι ενδιαφερόμενοι (αποφάσεις της 13ης Ιουλίου 1971, Deutscher Komponistenverband κατά Επιτροπής, 8/71, EU:C:1971:82, σκέψη 2, και της 24ης Νοεμβρίου 1992, Buckl κ.λπ. κατά Επιτροπής, C-15/91 και C-108/91, EU:C:1992:454, σκέψη 17). Επομένως, γίνεται δεκτό ότι το θεσμικό όργανο δεν παραλείπει να ενεργήσει όχι μόνο όταν εκδίδει πράξη ικανοποιητική για τον προσφεύγοντα, αλλά και όταν αρνείται να εκδώσει την πράξη αυτή και απαντά στο αίτημα που του υποβάλλεται εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν είναι σκόπιμο να εκδώσει την πράξη ή ότι δεν έχει την εξουσία να το πράξει (διατάξεις της 21ης Δεκεμβρίου 2021, Finiconsult κατά Επιτροπής, T-504/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2021:948, σκέψη 6, και της 1ης Φεβρουαρίου 2023, NO κατά Επιτροπής, T-708/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:49, σκέψη 56).

23 Ως εκ τούτου, οι προϋποθέσεις του παραδεκτού προσφυγής κατά παραλείψεως, τις οποίες θέτει το άρθρο 265 ΣΛΕΕ, δεν πληρούνται όταν το θεσμικό όργανο, κληθέν να ενεργήσει, έλαβε θέση επί της προσκλήσεως αυτής πριν από την άσκηση της προσφυγής και η έκδοση πράξης διαφορετικής από εκείνη της οποίας την έκδοση επιδίωκαν ή θεωρούσαν αναγκαία οι ενδιαφερόμενοι, όπως είναι μια δεόντως αιτιολογημένη άρνηση του θεσμικού οργάνου να ενεργήσει σύμφωνα με την πρόσκληση προς ενέργεια, συνιστά λήψη θέσης με την οποία τερματίζεται η παράλειψη (βλ. απόφαση της 24ης Μαρτίου 2022, Wagenknecht κατά Επιτροπής, C-130/21 P, EU:C:2022:226, σκέψη 31 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

24 Εξάλλου, η λήψη θέσης, κατά την έννοια του άρθρου 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ, πρέπει να προσδιορίζει κατά τρόπο σαφή και οριστικό τη θέση του οικείου θεσμικού οργάνου επί του αιτήματος του προσφεύγοντος (απόφαση της 24ης Μαρτίου 2022, Wagenknecht κατά Επιτροπής, C-130/21 P, EU:C:2022:226, σκέψη 33).

25 Εν προκειμένω, επισημαίνεται ότι οι προσφεύγοντες είχαν καταγγείλει, σε χωριστά σκέλη των καταγγελιών, ότι υπήρχαν, αφενός, «[π]αράνομες ευρωπαϊκές επιδοτήσεις ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά», οι οποίες χορηγήθηκαν στις ολλανδικές δοκότρατες που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ, κατά παράβαση, μεταξύ άλλων, του κανόνα του 5 % (στο εξής: καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ), και, αφετέρου, «εθνικές επιδοτήσεις» υπέρ των δοκοτρατών αυτών, χορηγηθείσες από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών, οι οποίες έπρεπε να χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις (στο εξής: καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις).

26 Επιπλέον, με το έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν στην Επιτροπή συμπληρωματικές πληροφορίες σχετικά τόσο με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ όσο και με τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

27 Στην πρόσκληση προς ενέργεια, οι προσφεύγοντες, αναφερόμενοι ιδίως στις καταγγελίες και στις πληροφορίες που είχαν επισυναφθεί σε αυτές, καθώς και στις συμπληρωματικές πληροφορίες που διαβίβασαν στην Επιτροπή με το έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022, συμπεριλαμβανομένων των επτά παραρτημάτων του, τα οποία, κατά την άποψή τους, παρείχαν απτές αποδείξεις για την

ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης, κάλεσαν την Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 265, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ και τον κανονισμό 2015/1589, και ιδίως τα άρθρα 4, 12 και 15 αυτού, να εκδώσει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού.

28 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να εξεταστεί αν η Επιτροπή έλαβε σαφή και οριστική θέση, πριν από την άσκηση της προσφυγής, επί του συνόλου των μέτρων κατά των οποίων βάλλουν οι καταγγελίες και το έγγραφο των προσφευγόντων της 4ης Απριλίου 2022, δηλαδή, αφενός, επί των καταγγελλόμενων χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ και, αφετέρου, επί των καταγγελλόμενων εθνικών ενισχύσεων.

Επί του ζητήματος αν ελήφθη θέση σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ

29 Με τις καταγγελίες και τη μεταγενέστερη αλληλογραφία με την Επιτροπή, οι προσφεύγοντες υποστήριξαν, κατ' ουσίαν, ότι οι καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ δεν ήταν σύμφωνες με τους κανόνες που διέπουν τα ταμεία αυτά, καθόσον είχαν καταβληθεί κατά παράβαση του κανόνα του 5 % και ότι, λόγω της μη τήρησης του κανόνα αυτού, οι εν λόγω χρηματοδοτήσεις έπρεπε να χαρακτηριστούν ως κρατικές ενισχύσεις και να εξεταστούν βάσει του κανονισμού 2015/1589. Με την πρόσκληση προς ενέργεια, η οποία παρέπεμπε, μεταξύ άλλων, στις εν λόγω καταγγελίες και στο έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022, οι προσφεύγοντες κάλεσαν την Επιτροπή να εκδώσει απόφαση δυνάμει του άρθρου 4 του κανονισμού αυτού.

30 Συναφώς, η Επιτροπή επισήμανε, κατ' ουσίαν, κατά την ανταλλαγή εγγράφων με τους προσφεύγοντες ότι θεωρούσε, αφενός, ότι δεν ήταν αρμόδια, δυνάμει του κανονισμού 2015/1589, να εκδώσει απόφαση σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ και, αφετέρου, ότι οι εν λόγω χρηματοδοτήσεις δεν αντέβαιναν στους κανόνες σχετικά με το ETA και το ΕΤΘΑ.

31 Ως εκ τούτου, στο έγγραφο της 16ης Απριλίου 2021, η Επιτροπή ανέφερε ότι, κατά την άποψή της, οι εφαρμοστέοι στον τομέα της ΚΑΠ κανόνες, και ειδικότερα οι κανόνες που αφορούν το ETA και το ΕΤΘΑ, υπερισχύουν εκείνων που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις, δεδομένου ότι οι κανονισμοί ETA και ΕΤΘΑ προβλέπουν ειδικούς μηχανισμούς ελέγχου βάσει των οποίων τα κράτη μέλη οφείλουν να ανακτούν τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά στο πλαίσιο των εν λόγω ταμείων και, ως εκ τούτου, η εξέταση της νομιμότητας των καταγγελλόμενων χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ έπρεπε να συνεχιστεί σύμφωνα με τις ειδικές διαδικασίες που προβλέπονται στους εν λόγω κανονισμούς και όχι με τις διαδικασίες που έχουν εφαρμογή στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων.

32 Επιπλέον, στα έγγραφα της 22ας Νοεμβρίου 2021 και της 9ης Σεπτεμβρίου 2022, η Επιτροπή εξέθεσε τους λόγους για τους οποίους, κατά την άποψή της, οι καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ δεν αντέβαιναν τους κανονισμούς ETA και ΕΤΘΑ. Το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023 επαναλάμβανε, συναφώς, κατ' ουσίαν, τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτέθηκαν στο έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 2022.

33 Είναι αληθές ότι, όπως επισημαίνουν οι προσφεύγοντες, η Επιτροπή, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, εξεταζόμενο μεμονωμένα, δεν αρνήθηκε ρητώς να εκδώσει απόφαση δυνάμει του κανονισμού 2015/1589 ούτε δήλωσε ότι ήταν αναρμόδια να εκδώσει τέτοια απόφαση όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ETA και του ΕΤΘΑ.

34 Ωστόσο, το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023 πρέπει να ερμηνευθεί υπό το πρίσμα της αλληλογραφίας που προηγήθηκε. Πράγματι, αφενός, στο έγγραφο αυτό, η Επιτροπή παρέπεμψε στα έγγραφα της 22ας Νοεμβρίου 2021 και της 9ης Σεπτεμβρίου 2022. Αφετέρου, από τη νομολογία προκύπτει ότι, προκειμένου να εξακριβωθεί αν έχει ληφθεί θέση και αν η θέση αυτή έχει σαφή και οριστικό χαρακτήρα, επιτρέπεται να λαμβάνεται υπόψη η αλληλογραφία μεταξύ των προσφευγόντων και της Επιτροπής που προηγήθηκε της λήψης θέσης (πρβλ. διατάξεις της 16ης Ιουνίου 2020, CJ κατά Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C-634/19 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2020:474, σκέψεις 30 και 31, και της 1ης Φεβρουαρίου 2023, NO κατά Επιτροπής, T-708/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2023:49, σκέψεις 71 και 72).

35 Επομένως, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, επιβεβαίωσε κατ' ουσίαν τη θέση που είχε σαφώς διατυπώσει προηγουμένως, σύμφωνα με την οποία, αφενός, δεν ήταν αρμόδια, δυνάμει του κανονισμού 2015/1589, να εκδώσει απόφαση σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και, αφετέρου, οι χρηματοδοτήσεις αυτές δεν αντέβαιναν στους κανόνες σχετικά με το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ και ότι, επί της βάσεως αυτής, είχε αποφασίσει να περατώσει την εξέταση των καταγγελιών, όπως είχε ανακοινώσει με το ίδιο έγγραφο.

36 Κατά τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 22 της παρούσας απόφασης, το οικείο θεσμικό όργανο δεν παραλείπει να ενεργήσει όταν αρνείται να εκδώσει την απόφαση που ζητείται και απαντά στο αίτημα που του υποβάλλεται εκθέτοντας τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι δεν είναι αρμόδιο να το πράξει.

37 Το γεγονός ότι η θέση αυτή που λαμβάνει το θεσμικό όργανο δεν ικανοποιεί τους προσφεύγοντες είναι συναφώς αδιάφορο, διότι το άρθρο 265 ΣΛΕΕ αφορά την παράλειψη που συνίσταται στη μη λήψη απόφασης ή θέσης και όχι στην έκδοση πράξης διαφορετικής από εκείνη που επιθυμεί ή κρίνει αναγκαία ο διάδικος (πρβλ. διατάξεις της 13ης Δεκεμβρίου 2000, Sodima κατά Επιτροπής, C-44/00 P, EU:C:2000:686, σκέψη 83, και της 6ης Απριλίου 2017, Brancheforeningen for Regulerkraft i Danmark κατά Επιτροπής, T-203/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2017:279, σκέψη 22).

38 Ομοίως, το γεγονός που επισήμαναν οι προσφεύγοντες, ότι δηλαδή, στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή δήλωσε ότι δεν σκόπευε να προτείνει την κίνηση «διαδικασία[ς] λόγω παραβάσεως για μη τήρηση του δικαίου της Ένωσης από [το Βασίλειο των Κάτω Χωρών]», ενώ, με την πρόσκληση προς ενέργεια, οι προσφεύγοντες δεν την είχαν καλέσει να το πράξει, δεν ασκεί επιρροή εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή, σε άλλα χωρία του εγγράφου αυτού, σε συνδυασμό με την αλληλογραφία που προηγήθηκε, έλαβε σαφή θέση επί του αιτήματος έκδοσης απόφασης δυνάμει του κανονισμού 2015/1589, όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

39 Επομένως, η Επιτροπή έλαβε θέση κατά την έννοια του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, πριν από την άσκηση της προσφυγής, επί των καταγγελλόμενων χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

40 Πρέπει επίσης να απορριφθούν τα επιχειρήματα των προσφευγόντων με τα οποία επιδιώκεται να αποδειχθεί ότι η επίμαχη θέση της Επιτροπής δεν ήταν σαφής και οριστική.

41 Όσον αφορά τη σαφήνεια της επίμαχης λήψης θέσης, από τις σκέψεις 7, 31 και 35 της παρούσας απόφασης προκύπτει ότι η Επιτροπή δήλωσε σαφώς ότι δεν θεωρούσε εαυτήν αρμόδια να εκδώσει απόφαση δυνάμει του κανονισμού 2015/1589, σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ. Επιπλέον, επισημαίνεται ότι οι προσφεύγοντες πράγματι

αντιλήφθηκαν, όπως προκύπτει από το έγγραφο της 4ης Αυγούστου 2021, ότι η Επιτροπή θεωρούσε εαυτήν αναρμόδια να εκδώσει τέτοια απόφαση. Τούτο αποδεικνύεται από το γεγονός ότι το αντικείμενο του εγγράφου αυτού ήταν η «[δ]ιαπίστωση αναρμοδιότητας [της Επιτροπής] επί των καταγγελιών του Μαρτίου του 2021 σχετικά με παράνομες κρατικές ενισχύσεις ή την κατάχρηση ενισχύσεων υπέρ των δοκοτρατών που επιδίδονταν στην ηλεκτρική αλιεία» και το γεγονός ότι, στο ίδιο έγγραφο, οι προσφεύγοντες εξέθεσαν τους λόγους για τους οποίους θεωρούσαν ότι η θέση που διατύπωσε κατ' αυτόν τον τρόπο η Επιτροπή ήταν εσφαλμένη. Κατά συνέπεια, η σαφήνεια της θέσης της Επιτροπής δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση.

42 Όσον αφορά τον οριστικό χαρακτήρα της επίμαχης θέσης της Επιτροπής, είναι αληθές, όπως επισημαίνουν οι προσφεύγοντες, ότι, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή τους ενημέρωσε για την «πρόθεσή» της να θέσει την υπόθεση στο αρχείο και τους κάλεσε να της κοινοποιήσουν «νέα στοιχεία που θα μπορούσαν να είναι κρίσιμα για την επανεξέταση της υπόθεσ[ή]ς [τους]», ελλείψει των οποίων η υπόθεση «θα μπορούσε» να τεθεί στο αρχείο.

43 Ωστόσο, γεγονός παραμένει ότι, στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή ανέφερε ότι είχε ολοκληρώσει την εξέταση των καταγγελιών. Επομένως, προκύπτει εντεύθεν ότι η Επιτροπή είχε σχηματίσει οριστική άποψη σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

44 Ως εκ τούτου, το γεγονός και μόνο ότι η Επιτροπή παρέσχε στους προσφεύγοντες μια τελευταία ευκαιρία να υποβάλουν, εφόσον διέθεταν, νέα στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν την «επανεξέταση» της υπόθεσης δεν αναιρεί τα προεκτεθέντα, στο μέτρο που η Επιτροπή δήλωσε σαφώς, με το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, ότι είχε ολοκληρώσει την εξέταση των καταγγελιών και είχε εκθέσει την οριστική ανάλυσή της όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

45 Κατά τη νομολογία, η περιλαμβανόμενη σε έγγραφο της Επιτροπής δήλωση, ότι ζητήθηκε από την προσφεύγουσα να θεωρήσει ότι η ανταλλαγή αλληλογραφίας με την Επιτροπή ολοκληρώθηκε «υπό την επιφύλαξη εμφανίσεως νέων στοιχείων», δεν αίρει, αφ' εαυτής, τον σαφή και οριστικό χαρακτήρα της θέσης που εξέφρασε η Επιτροπή (πρβλ. απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 2003, Fiocchi munizioni κατά Επιτροπής, T-26/01, EU:T:2003:248, σκέψεις 76 και 78).

46 Επιπλέον και εν πάση περιπτώσει, δεν αμφισβητείται ότι, κατόπιν του εγγράφου της 14ης Φεβρουαρίου 2023, οι προσφεύγοντες δεν παρείχαν στην Επιτροπή κανένα νέο στοιχείο και ότι, ως εκ τούτου, δεν μπορούσαν να αναμένουν από την Επιτροπή επανεξέταση της θέσης της.

47 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να απορριφθούν τα επιχειρήματα των προσφευγόντων με τα οποία αμφισβητείται ο οριστικός χαρακτήρας της θέσης της Επιτροπής όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

48 Ως εκ τούτου, πρέπει να γίνει δεκτό ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, ανεξαρτήτως της βασιμότητας του περιεχομένου του, πρέπει να θεωρηθεί ότι καθορίζει με σαφή και οριστικό τρόπο τη θέση της Επιτροπής όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ σε απάντηση της πρόσκλησης προς ενέργεια.

49 Επομένως, η προσφυγή κατά παραλείψεως πρέπει να κριθεί απαράδεκτη κατά το μέρος με το οποίο ζητείται να διαπιστωθεί παράλειψη εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τη μη έκδοση απόφασης δυνάμει του κανονισμού 2015/1589 σχετικά με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

Επί του ζητήματος αν ελήφθη θέση σχετικά με τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις

50 Όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 6 και 25 της παρούσας απόφασης, πέραν των καταγγελλόμενων χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ, οι προσφεύγοντες, σε χωριστό σκέλος των καταγγελιών, ενημέρωσαν επίσης την Επιτροπή για την ύπαρξη διάφορων καταγγελλόμενων εθνικών ενισχύσεων. Συναφώς, απαρίθμησαν πέντε μέτρα ενίσχυσης που χορηγήθηκαν από τις ολλανδικές αρχές, των οποίων το ποσό, κατά τους ισχυρισμούς τους, κυμαινόταν από 880 000 έως 74 εκατομμύρια ευρώ, και επικαλέστηκαν διάφορες πηγές από τις οποίες προέκυπτε, πάντοτε σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, η ύπαρξη των μέτρων αυτών.

51 Στο έγγραφο της 16ης Απριλίου 2021, η Επιτροπή ανέφερε ότι προέκυπτε από τις καταγγελίες ότι τα μέτρα που μνημονεύονταν σ' αυτές ενέπιπταν «στο πλαίσιο είτε του [ΕΤΑ] είτε του [ΕΤΘΑ]». Κατά συνέπεια, όπως, επιβεβαίωσε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή ερμήνευσε τις εν λόγω καταγγελίες ως σχετικές μόνο με τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ.

52 Ωστόσο, με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή προέβη σε αποσπασματική ερμηνεία των καταγγελιών και, ως εκ τούτου, παρέλειψε να λάβει θέση, με το έγγραφο της 16ης Απριλίου 2021, επί του σκέλους που αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

53 Στη συνέχεια, στο έγγραφο της 4ης Αυγούστου 2021, οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν, μεταξύ άλλων, ότι εναπέκειτο στην Επιτροπή να προσδιορίσει τα μέσα με τα οποία χορηγήθηκαν οι επίμαχες χρηματοδοτήσεις «είτε πρόκειται για το ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ είτε για άλλα μέσα», να καθορίσει επί της βάσεως αυτής ποια εξ αυτών έπρεπε να θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις, για τον λόγο ότι δεν ενέπιπταν στο πλαίσιο του ΕΤΑ ή του ΕΤΘΑ, και να εξετάσει τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά.

54 Ομοίως, με το έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες καταγγέλλοντας, στο σημείο VI του εν λόγω εγγράφου, την ύπαρξη προγράμματος επενδυτικών ενισχύσεων που χρηματοδοτούνταν εξ ολοκλήρου από το Ολλανδικό Δημόσιο και αποσκοπούσε στον εξοπλισμό πέντε σκαφών με ηλεκτρική δοκότρατα. Συναφώς, παρέπεμψαν σε έγγραφο του Υπουργού Οικονομικών Υποθέσεων, Γεωργίας και Καινοτομίας, της 25ης Μαΐου 2011, απευθυνόμενο προς τον πρόεδρο της Κάτω Βουλής του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, από το οποίο προέκυπτε ότι οι ολλανδικές αρχές θεωρούσαν ότι ο κανονισμός ΕΤΑ δεν επιτρέπει τη χορήγηση χρηματοδότησης για επενδύσεις σε ηλεκτρική τράτα και ότι, για τον λόγο αυτό, το εν λόγω πρόγραμμα χρηματοδοτούνταν εξ ολοκλήρου από κρατικές ενισχύσεις. Το εν λόγω έγγραφο επισυνάφθηκε ως παράρτημα VI στο έγγραφο των προσφευγόντων της 4ης Απριλίου 2022.

55 Τέλος, στην πρόσκληση προς ενέργεια, οι προσφεύγοντες παρέπεμψαν συγκεκριμένα στις πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στις καταγγελίες καθώς και στα διάφορα άλλα στοιχεία που διαβιβάστηκαν στην Επιτροπή με το έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022 και τα επτά παραρτήματά του, τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς τους, παρείχαν απτές αποδείξεις για την ύπαρξη κρατικών ενισχύσεων. Όπως προκύπτει δε από τις σκέψεις 50 και 54 της παρούσας απόφασης, μεταξύ αυτών των πληροφοριών και στοιχείων περιλαμβάνονταν οι καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις. Επομένως, η πρόσκληση αυτή αναφερόταν σαφώς σε όλα τα μέτρα που μνημονεύονταν στις εν λόγω καταγγελίες και στο έγγραφο αυτό, συμπεριλαμβανομένων της καταγγελλόμενων εθνικών ενισχύσεων.

56 Ωστόσο, η Επιτροπή, στο έγγραφο της 9ης Σεπτεμβρίου 2022, με το οποίο απαντούσε στις συμπληρωματικές πληροφορίες που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες στις 4 Απριλίου 2022 και στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, με το οποίο απαντούσε στην πρόσκληση προς ενέργεια, ούτε ανέφερε τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις ούτε διατύπωσε συναφώς γνώμη.

57 Πράγματι, μολονότι η Επιτροπή ανέφερε, στα έγγραφα της 9ης Σεπτεμβρίου 2022 και της 14ης Φεβρουαρίου 2023, ότι είχε «εξετάσει εκ νέου διεξοδικώς τη χρηματοδότηση των ολλανδικών πλοίων, βάσει των πληροφοριών που διαβίβασαν [οι προσφεύγοντες] στις 4 Απριλίου 2022», περιορίστηκε στην ανάλυση των εφαρμοστέων στο ΕΤΑ και το ΕΤΘΑ κανόνων, παρόλο που οι καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις χορηγήθηκαν, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, εκτός των εν λόγω ταμείων και χρηματοδοτήθηκαν εξ ολοκλήρου από το Ολλανδικό Δημόσιο. Επομένως, το σκεπτικό που εξέθεσε η Επιτροπή στα εν λόγω έγγραφα δεν αφορούσε τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

58 Ως εκ τούτου, διαπιστώνεται ότι ούτε στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023 ούτε στην προγενέστερη αλληλογραφία με τους προσφεύγοντες η Επιτροπή έλαβε θέση σχετικά με τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις. Ωστόσο, εάν ένα θεσμικό όργανο που καλείται να ενεργήσει λάβει θέση επί του ενός σκέλους της πρόσκλησης και δεν λάβει θέση επί του άλλου σκέλους, η προσφυγή ασκείται παραδεκτώς ως προς το τελευταίο σκέλος (πρβλ. απόφαση της 24ης Ιανουαρίου 1995, Ladbroke Racing κατά Επιτροπής, T-74/92, EU:T:1995:10, σκέψεις 54 έως 63).

59 Στην απάντησή της σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας και κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η ενίσχυση που χορηγήθηκε από το Βασίλειο των Κάτω Χωρών σε πέντε δοκότρατες για τη χρηματοδότηση του ηλεκτρικού εξοπλισμού τους, ενίσχυση για την οποία γίνεται λόγος στις καταγγελίες καθώς και στο έγγραφο των προσφευγόντων της 4ης Απριλίου 2022, εμπίπτει στην πραγματικότητα σε υφιστάμενο καθεστώς ενισχύσεων SA.24076 N/2007 – Κάτω Χώρες – Ενισχύσεις για επενδύσεις σε εργαλεία αλιείας με δοκότρατα και με τη χρήση ηλεκτρικού ρεύματος, οι οποίες εγκρίθηκαν με απόφαση της 17ης Μαρτίου 2008 (ΕΕ 2008, C 246, σ. 1).

60 Ωστόσο, διαπιστώνεται ότι, όπως εξάλλου παραδέχθηκε και η Επιτροπή κατά την επ’ ακροατηρίου συζήτηση, η τελευταία ουδέποτε ανέφερε, κατά τη διάρκεια της αλληλογραφίας της με τους προσφεύγοντες, ότι έκρινε ότι η ενίσχυση που μνημονεύεται στη σκέψη 59 της παρούσας απόφασης συνιστούσε στην πραγματικότητα υφιστάμενη ενίσχυση που είχε ήδη εγκριθεί και ότι, για τον λόγο αυτό, δεν σκόπευε να εκδώσει απόφαση δυνάμει του κανονισμού 2015/1589. Αντιθέτως, όπως επιβεβαίωσε η Επιτροπή με την απάντησή της σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, το εν λόγω θεσμικό όργανο έκρινε ότι οι καταγγελίες αφορούσαν μόνον τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και όχι τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις, οι οποίες, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, είχαν χορηγηθεί εκτός του πλαισίου αυτού. Ωστόσο, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 6, 26 και 51 έως 53 της παρούσας απόφασης, η θέση αυτή οφείλεται σε αποσπασματική ανάγνωση των εν λόγω καταγγελιών, με αποτέλεσμα την παράλειψη της Επιτροπής να εξετάσει μέρος των μέτρων που μνημονεύονταν σ’ αυτές.

61 Επιπλέον και εν πάση περιπτώσει, η ενίσχυση που μνημονεύεται στη σκέψη 59 της παρούσας απόφασης είναι μόνο μία από τις εθνικές ενισχύσεις κατά των οποίων βάλλουν οι καταγγελίες και, επομένως, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής, η οποία αναπτύχθηκε για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, αφορά μόνο μία από αυτές.

62 Ωσαύτως δεν μπορεί να ευδοκιμήσει το επικουρικώς προβαλλόμενο επιχείρημα της Επιτροπής ότι το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023 πρέπει να θεωρηθεί ως έγγραφο «πριν από την περάτωση της διαδικασίας», το οποίο απευθύνθηκε στους προσφεύγοντες βάσει του άρθρου 24, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2015/1589, και ότι συνιστά σαφή και οριστική θέση κατά την έννοια του άρθρου 265 ΣΛΕΕ.

63 Πράγματι, πρέπει να επισημανθεί, αφενός, ότι, στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή δεν στηρίχθηκε στο άρθρο 24, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2015/1589.

64 Αφετέρου, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποστηρίζει ταυτόχρονα ότι δεν ήταν αρμόδια να εκδώσει απόφαση δυνάμει του κανονισμού 2015/1589 ως απάντηση στις καταγγελίες που της υποβλήθηκαν, αλλά και ότι, επικουρικώς, το έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023 πρέπει να θεωρηθεί ως έγγραφο που βασίζεται στο άρθρο 24, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού.

65 Τέλος, το γεγονός ότι, στο έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 2023, η Επιτροπή ανέφερε ότι είχε ολοκληρώσει την εξέταση των καταγγελιών και ότι σκόπευε να θέσει την υπόθεση στο αρχείο δεν σημαίνει ότι έχει λάβει θέση επί όλων των μέτρων που μνημονεύονταν σ' αυτές και στο έγγραφο των προσφευγόντων της 4ης Απριλίου 2022, όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις. Πράγματι, η Επιτροπή ουδέποτε ανέφερε, κατά τη διάρκεια των πολλαπλών ανταλλαγών εγγράφων με τους προσφεύγοντες, τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις και δη ουδέποτε τις ανέλυσε. Αντιθέτως, όλες οι εκτιμήσεις που διατύπωσε στην αλληλογραφία της με τους προσφεύγοντες αφορούσαν τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ. Ωστόσο, οι εκτιμήσεις αυτές δεν έχουν καμία σχέση με τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις, οι οποίες, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, δεν χορηγήθηκαν από τα Ταμεία αυτά αλλά χρηματοδοτήθηκαν εξ ολοκλήρου από το Ολλανδικό Δημόσιο. Επομένως, από τις εκτιμήσεις αυτές δεν μπορεί να συναχθεί καμία θέση της Επιτροπής ως προς το ζήτημα αυτό.

66 Κατά συνέπεια, όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις, η Επιτροπή δεν έλαβε σαφή και οριστική θέση, κατά την έννοια του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, επί της προσκλήσεως προς ενέργεια.

67 Ως εκ τούτου, η προσφυγή πρέπει να κριθεί παραδεκτή κατά το μέρος που με αυτήν ζητείται να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή παρέλειψε να ενεργήσει δυνάμει του κανονισμού 2015/1589 όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

Επί της ουσίας

68 Για να κριθεί αν η προσφυγή κατά παραλείψεως είναι βάσιμη, πρέπει να εξακριβωθεί αν, κατά το χρονικό σημείο που η Επιτροπή κλήθηκε να ενεργήσει κατά την έννοια του άρθρου 265 ΣΛΕΕ, το θεσμικό αυτό όργανο είχε υποχρέωση να ενεργήσει (βλ. απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2022, Ekobulkos κατά Επιτροπής, T-702/21, EU:T:2022:842, σκέψη 27 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

69 Στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, οι περιπτώσεις στις οποίες η Επιτροπή υποχρεούται να ενεργήσει όσον αφορά παράνομες ή μη συμβατές με την εσωτερική αγορά ενισχύσεις διέπονται από τον κανονισμό 2015/1589 (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2022, Ekobulkos κατά Επιτροπής, T-702/21, EU:T:2022:842, σκέψη 28).

70 Το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 2015/1589 προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η Επιτροπή εξετάζει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση κάθε καταγγελία που έχει υποβληθεί από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού. Η διάταξη αυτή, η οποία αφορά τα δικαιώματα των ενδιαφερομένων, προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι, αν τα πραγματικά περιστατικά και νομικά στοιχεία που προέβαλε ο ενδιαφερόμενος δεν παρέχουν επαρκείς λόγους που να συνηγορούν, βάσει μιας πρώτης εξέτασης, υπέρ της ύπαρξης παράνομης ενίσχυσης ή κατάχρησης ενισχύσεων, η Επιτροπή ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο και του ζητά να διατυπώσει παρατηρήσεις εντός ορισμένης προθεσμίας που κανονικά δεν υπερβαίνει τον έναν μήνα. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν γνωστοποιήσει τις απόψεις του εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η καταγγελία θεωρείται ότι έχει αποσυρθεί (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2022, Ekobulkos κατά Επιτροπής, T-702/21, EU:T:2022:842, σκέψη 29).

71 Το άρθρο 15, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 2015/1589 προβλέπει ότι, μετά την εξέταση της ενδεχόμενης ύπαρξης παράνομων ενισχύσεων, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, 3 ή 4, του εν λόγω κανονισμού, κατά το οποίο η Επιτροπή εξετάζει την κοινοποίηση μόλις τη λάβει και λαμβάνει είτε απόφαση με την οποία διαπιστώνει ότι το μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, είτε απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων, εφόσον το μέτρο δεν δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά, είτε απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, εφόσον το εν λόγω μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες ως προς το αν συμβιβάζεται με την εσωτερική αγορά (απόφαση της 21ης Δεκεμβρίου 2022, Ekobulkos κατά Επιτροπής, T-702/21, EU:T:2022:842, σκέψη 30).

72 Ως εκ τούτου, πρέπει να εξακριβωθεί αν, εν προκειμένω, υποβλήθηκε στην Επιτροπή καταγγελία ή της παρασχέθηκαν πληροφορίες σχετικά με ενίσχυση φερόμενη ως παράνομη ή μη συμβατή με την εσωτερική αγορά, με αποτέλεσμα να έχει την υποχρέωση να λάβει μέτρα ή να εκδώσει απόφαση βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο του κανονισμού 2015/1589 ή του άρθρου 15, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, του ίδιου κανονισμού (πρβλ. αποφάσεις της 29ης Σεπτεμβρίου 2011, Ryanair κατά Επιτροπής, T-442/07, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:547, σκέψη 37, και της 21ης Δεκεμβρίου 2022, Ekobulkos κατά Επιτροπής, T-702/21, EU:T:2022:842, σκέψη 31).

73 Εν προκειμένω, όπως διαπιστώθηκε στις σκέψεις 3 έως 6 της παρούσας απόφασης, υποβλήθηκαν στην Επιτροπή καταγγελίες, κατατεθείσες με τη χρήση του εντύπου που περιέχεται στο παράρτημα IV του κανονισμού 794/2004, οι οποίες αφορούσαν μεταξύ άλλων διάφορες καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις. Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 10 της παρούσας απόφασης, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν συμπληρωματικές πληροφορίες με το έγγραφο της 4ης Απριλίου 2022.

74 Επισημαίνεται συναφώς ότι η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι ήταν αρμόδια να εξετάσει, δυνάμει του κανονισμού 2015/1589, αν οι καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις συνιστούσαν κρατικές ενισχύσεις και, ενδεχομένως, τη νομιμότητα και τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά. Ομοίως, εάν, κατά την εξέταση αυτή, η Επιτροπή έκρινε, ενδεχομένως, ότι οι ενισχύσεις αυτές ή ορισμένες από αυτές συνιστούσαν υφιστάμενες ενισχύσεις, κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού, ήταν υποχρεωμένη να ενημερώσει σχετικά τους προσφεύγοντες, επισημαίνοντάς τους, σύμφωνα με το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού, ότι, για τον λόγο αυτό, τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που επικαλέστηκαν δεν παρείχαν επαρκείς λόγους που συνηγορούσαν, βάσει μιας πρώτης εξέτασης, υπέρ της ύπαρξης παράνομης κρατικής ενίσχυσης ή κατάχρησης ενισχύσεων.

75 Ως εκ τούτου, αφού υποβλήθηκαν δεόντως στην κρίση της καταγγελίες που της γνωστοποιούσαν την ύπαρξη εικαζόμενων παράνομων ενισχύσεων ή εικαζόμενης κατάχρησης ενισχύσεων, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να ενεργήσει σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 15, παράγραφος 1 και το άρθρο 24, παράγραφος 2, του κανονισμού 2015/1589. Κατόπιν δε της εξέτασης αυτής η Επιτροπή θα έπρεπε να λάβει ένα από τα μέτρα που προβλέπονται στις προαναφερθείσες διατάξεις ή να εκδώσει απόφαση δυνάμει των διατάξεων αυτών (πρβλ. απόφαση της 29ης Σεπτεμβρίου 2011, Ryanair κατά Επιτροπής, T-442/07, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2011:547, σκέψη 67).

76 Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν έλαβε μέτρα όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις ούτε, κατά μείζονα λόγο, εξέδωσε απόφαση βάσει του κανονισμού 2015/1589, μολονότι ήταν υποχρεωμένη να το πράξει, παρέλειψε οφειλόμενη ενέργεια μετά την πάροδο της δίμηνης προθεσμίας από την πρόσκληση προς ενέργεια.

77 Ως εκ τούτου, οι αιτιάσεις των προσφευγόντων που αποσκοπούν να καταδείξουν ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωσή της να ενεργήσει δυνάμει του κανονισμού 2015/1589 είναι βάσιμες όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

78 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη κατά το μέρος που αποσκοπεί στη διαπίστωση παράλειψης εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τις καταγγελλόμενες χρηματοδοτήσεις στο πλαίσιο του ΕΤΑ και του ΕΤΘΑ και να γίνει δεκτή κατά το μέρος που επιδιώκει τη διαπίστωση παράλειψης εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά τις καταγγελλόμενες εθνικές ενισχύσεις.

79 Τέλος, όσον αφορά το δεύτερο εκ των αιτημάτων των προσφευγόντων, με το οποίο ζητούν από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την Επιτροπή να εκδώσει, εντός δύο μηνών, απόφαση βάσει του κανονισμού 2015/1589, πρέπει να υπομνησθεί ότι, στο πλαίσιο των προσφυγών που βασίζονται στα άρθρα 263 και 265 ΣΛΕΕ, ο δικαστής της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι αρμόδιος να απευθύνει διαταγές στα θεσμικά και άλλα όργανα και στους οργανισμούς της Ένωσης. Πράγματι, εναπόκειται στο οικείο θεσμικό όργανο να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση απόφασης που εκδίδεται, τόσο στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως όσο και στο πλαίσιο προσφυγής κατά παραλείψεως (βλ. διατάξεις της 9ης Ιουλίου 2012, Pigui κατά Επιτροπής, T-382/11, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:350, σκέψη 29 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, και της 13ης Απριλίου 2022, Alauzun κ.λπ. κατά Επιτροπής, T-695/21, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2022:233, σκέψη 51 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, το δεύτερο εκ των αιτημάτων των προσφευγόντων πρέπει να απορριφθεί για τον λόγο ότι το Γενικό Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επ' αυτού.

Επί των δικαστικών εξόδων

80 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

81 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι διάδικοι ηττήθηκαν εν μέρει, το Δικαστήριο, κατά δίκαιη εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως, αποφασίζει ότι έκαστος εξ αυτών φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/1589 του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2015, περί λεπτομερών κανόνων για την εφαρμογή του άρθρου 108 ΣΛΕΕ, παραλείποντας να ενεργήσει δυνάμει του κανονισμού αυτού όσον αφορά τις εικαζόμενες κρατικές ενισχύσεις που μνημονεύονται στο σημείο 6, στοιχείο a), υπό τον τίτλο «Κρατικές ενισχύσεις μη συμβατές με την εσωτερική αγορά» των καταγγελιών των προσφευγόντων και στο σημείο VI του εγγράφου της 4ης Απριλίου 2022.**

2) **Απορρίπτει κατά τα λοιπά την προσφυγή.**

3) **Οι διάδικοι φέρουν τα δικαστικά έξοδά τους.**

Παπασάββας Kornezov De Baere

Petrlík Kingston

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Νοεμβρίου 2024.

(υπογραφές)